Hetedik évfolyam. 52. szám. Székely-Udvarhely, 1901. deczember 29.

ELŐFIZETÉSI ARAK:
Egész évre . . . . 8 korona.
Fél évre . . . . . 4 „
Negyed évre . . . 2 „
Külföldre egész évre 12 „
Papok-, tanitók-, gazdasági egyleti tagok- és közs. elöljáróknak egész évre 6 kor., a tanitó-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 kor.
— Egy példány ára 16 fillér. —
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

HIRDETÉSI DIJAK:
Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek.
Nyilt-tér sora 1 kor. Hirdetés- és nyilt-tér dija előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utcza), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők.
— Kéziratok nem adatnak vissza. —

Uj év küszöbén.

Szent karácson ünnepén, Krisztus születésének fenséges napján a „Székely-Udvarhely“ nyolczadik évfolyamába lépett. Hét évvel ezelőtt, mint szerény kis lapocska jelent meg; hasonló volt egy karácsoni gyertyalánghoz. Közönségünk a szeretet ünnepén magához fogadta; élénk érdeklődéssel, áldozatkész pártolásával fölnevelte. Munkatársaink önzetlen serege a „Székely-Udvarhely“ szellemi táplálékáról gondoskodott. S ezekkel párosult a mi szerény, de öszinte hálánkból fakadt munkásságunk, áldozatkészségünk. Ezen együttes, egyértelmü érzelem és tevékenység utján volt elérhető, hogy a „Székely-Udvarhely“ ma mára „helyi érdekeknek, irodalmi szinvonalon, tartalomban, stilusban egyaránt, hü tolmácsa, tükre, képviselője és szószólója“.

Az akar maradni ezután is.

Épen ezért kérve és remélve a további szives támogatást, minden igyekezetünket arra forditjuk, hogy vármegyénk és városunk közérdekét jövőre is a leghivebben szolgálhassnk.

Egyesek- és klikkektől teljesen függetlenül, az igazságos, törvényes és jogos köz-szellem ápolását s az annak révén már eddig is felmutatható haladást kivánjuk követni — pártatlanul, székely nemzeti szempontból szolgálni.

Uj programmot nem adunk, de — engedve a közohajtásnak — a „Székely-Udvarhely“ alakját megváltoztatjuk és a jövő számtól kezdve nyolcz oldalon, csinosabb formában jelentetjük meg.

Igen tisztelt előfizetőink és munkatársaink szives pártfogását ismételten legyen szabad kérnünk és a „Székely Udvarhely“-et eddig tapasztalt nagybecsü támogatásukba ajánlani.

Hét éves mult, öndicsekvés nélkül is tanusitja, hogy a „Székely-Udvarhely“ megfelelt az eléje tüzött föladatoknak s ebben — elismerjük — az érdem oroszlánrésze m. t. olvasóink és munkatársaink tekintélyes számát illeti. Mindenki igyekezett hiveket toborzani, hogy vármegyénk és városunk általános közérdekét elősegitse s minket nehéz kötelességeink teljesitésében támogathasson. Mert egy ujság csakis ugy lehet vármegyéjének hü tükre, ha a közérdekü eseményekről gyors és pontos adatokat nyujtanak azok, akik közvetlenül érdekelve vannak bármely egyesületi, társulati vagy más közintézmény vezetésében.

Bizalommal fordulunk tehát közönségünkhez s kérjük, hogy ugy a maga részéről, mint saját körében jövőre is támogassa, pártolja a „Székely-Udvarhely“-et. Ha minden olvasónk maga mellé még egy-egy hivet megnyer támogatónak, lapunk az eddiginél is fokozottabb mértékben szolgálhatja e vármegye közérdekét.

A „Székely-Udvarhely bár tartalomban kezdettől fogva sokat gyarapodott, előfizetési árát egyszer sem emeltük. Most sem emeljük. Marad ezután is a lap homlokzatán olvasható régebbi ár.

A hátralékosokat ezen alkalommal is felkérjük tartozásaiknak mielőbbi kiegyenlitésére és az előfizetés megujitására.

Kiváló tisztelettel:
A „Székely-Udvarhely“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

A közigazgatási eljárás egyszerüsitéséről szóló 1901. évi XX. t.-czikknek a jogorvoslatokról szóló első fejezetében foglalt rendelkezéseket (1—12. §) a törvény fokozatos végrehajtásának megnditásául — 1902. évi január 1-én életbeléptetni a m. kir. miniszterium folyó évi deczember 13-án tartott tanácsában elhatározván, ennek végrehajtásakép 4600—901. M. E. szám alatt részletes rendelet bocsáttatott ki. Ez a rendelet az első azok közül, melyek hivatva vannak a közigazgatási eljárás egyszerüsitéséről szóló törvényben lefektetett elveket az életbe átülteti. Felhivjuk a közigazgatási tisztviselők figyelmét e rendelet gondos tanulmányozására.

Világnapló.

— deczember 26-án.

Zajos szocialista tüntetés szinhelye volt e hó 21-én Budapest székes főváros. A munkátlanok kérvényének képviselőházi tárgyalása alkalmával Vázsonyi és társai által mondott demokrata beszédei adták az impulzust erre a verekedéssé fajult, személyi és vagyoni biztosságot veszélyeztető tüntetésre. A munkátlanok ezrei gyültek össze tüntető körmenetre a szocialista vezérek vezetősége alatt, kiknek kezessége mellett engedte meg a rendőrkapitányság a körmenetet, de nem számitottak azon kétes existenciák százainak jelenlétére, kik az ilyen alkalmakat szokták felhasználni bünös szándékuk kivitelére. A menet a Lehel térről indult ki és végig vonult a Váczi-, Andrássy-, Teréz- és Erzsébet körúton. A New-york kávéház óriási üveg ablakának beverése adta a jelt a zavargásra s itt vette kezdetét a kirakatok beverése és boltok és kirakatok fosztogatása. Több kereskedő, kalapos, ékszerész és bankár szenvedett 200—3000 koronáig terjedő kárt a rombolás időtartama alatt, mely csak 10 perczig tartott, mivel azokat a rendőrség kiméletlen, de jogos közbelépésével rövid idő alatt szétverte. A rendőrség jövőben az ily természetü tüntetéseket a belváros területén nem fogja megengedni. — A kormány fontos változás kérdésével foglalkozik. A minisztertanácsban ugyanis eszmecsere folyt a hivatalos munkaidő megváltoztatásáról. Arról van a szó, hogy Budapesten a miniszteriumokban és államhivatalokban a hivatalos óra d. e. 10 órától d. u. négy óráig legyen. A minisztertanács elvben el is határozta ezen hivatalos munkaidő behozatalát s keresi a megfelelő előkészitési módot, hogy a gyakorlatban alkalmazható legyen. — A Politikai Értesitő révén széles rétegben terjedt el az a feltünést keltő hir, hogy a néppárt kebelében nagy átalakulás lesz. Arról van szó, hogy az általános választás óta erős nézet eltérés van a néppártban, a minek eredménye az lesz, hogy a néppárt át fog alakulni konzervativ párttá.

*

De Wett bur generalis ujabbi győzelméről ad hirt a táviró, ki e hó 18-án Landberg mellett megtámadta Dartnell angol tábornok seregét. Több órán át folyt a harcz, mely az angolok vereségével végződött. Spens tábornok, ki Dartnell segitségére volt kiküldve maga jelenti, hogy az angolok egy részét megverték s a veszteségek nagyok. — Az osztrák urak háza deczember 20-án tartott ülést, melynek tárgya a költségvetési provizorium volt. Schönburg herczeg szólalt fel és hosszasabban beszélt az osztrák parlamenti helyzetről és a Magyarországgal való kiegyezésről. Beszélt Körber miniszterelnök is a helyzetről. — Bulgária ugyancsak szorult helyzetbe jutott. Nem, hogy sikerülne neki zilált háztartását egy előnyös kölcsön kötéssel rendezni, de Oroszország lépett fel vele szembe egy 10 millió rubeles követeléssel ruméliai okupacios adósság fejében. Ezt sajátkép Törökországnak kellett volna fizetnie, mint Rumélia volt uralkodója, de mivel ezen tartomány Bulgáriába lett bekebelezve az orosz testvér most Bulgáriától követeli ezt az összeget.

Az esztendő végén.

(?) Még egy kevés idő s aztán tova tünik ismét egy esztendő. Itt vagyunk, polgári esztendőnknek végére értünk.

Megáll a vándor a határponton s még egyszer visszatekint. Felujulnak előtte a tárgyak, a melyekkel utjában nem egyszer találkozott.

Az esztendő utolsó napjai azok a pontok, a melyekről minden embernek vissza kell tekintenie az átélt napokra s azokra az eseményekre, a melyek a lefolyt év alatt előfordultak.

Van-e, lehet-e ember, aki ne ezt érezné az alkonyulatra készülő esztendő véghatáránál?

Az a reménység, a mely a sziveket foglalkoztatta ennek hajnalpirkadatján, más alakban, de mintha ismét egy nagy kérdőjellel állana elő.

Megtörtént, bevált-e mindaz a mit czélul tüztünk ki magunk elé? Munkánk kezdetén, esztendőnk első napjaiban a mi vágy felkelt lelkünkben, a miért oly sokszor küzdöttünk, munkáltunk, verejtékeztünk, mint czélért: beteljesedéssel értük-e el mindazokat? Mi volt, minek kellett volna lennie és mi lett?

Kérdésekre-kérdések halmaza.

Ki mint vet, ugy arat. Ki mit keres, megkapja azt. Milyen volt a munka, olyan volt a jutalom. — Megnyugtatók a feleletek.

De hát lehet-e alkalmazni mindezeket a lefolyt esztendő eseményeire, a bekövetkezett eredményekre? Talán nem épen mindenre. Csalódásról, bukásról, tévedésről is szólhat az ének itten-ottan.

De bizonyára öröm, megelégedés, boldogság is száll el nem egy kebelből. Oh milyen különböző érzések vegyülnek az emberiség egyetemében. Ha mindazokat egybevetve megörökithetnők, nem egy, nem a következő, de talán több, talán egy egész emberi életre kiható tanuságot, bölcs intelmeket, megszámlálhatatlan szent leczkét találnánk fel.

Mi az esztendő végén az okulást, a bölcs mérsékletet és megnyugvást kérjük és óhajtjuk mindazok részére, akiket illet s akiknek arra szükségük van.

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCZÁJA.

Az édes anyáról.

Irta: **Spaller József.**

(A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárczája.)

A mi minden jó érzésü embernek legkedvesebbje, legdrágább kincse: az édes anyáról szólok egy pár szót. Szivem sugta azt, hogy az édes anyáról beszéljek, a kinek szeretete, tisztelete ma-holnap kihal az ifjuság szivéből s a miért aztán oly sok a boldogtalan, a szerencsétlen emberek száma.

Már e szónak: édes anya — kiejtésére is bizonyos szent érzés hatja át egész valómat. Igen, mert érezem, ismerem e szó valódi értelmét. Tudom azt, hogy e szóban „édes anya“: benne foglaltatik a család, a társadalom, szóval az egész emberi nem üdve, boldogsága.

Hiszen mivé is válna az a tehetetlen, ma született gyermek, ha az édes anya segitő keze nem gondozná, nem ápolgatná? . . . Kis szivecskéjében a nemes hajlamok, hogyan ébrednének fel, ha édes anyja jóságos arczával rá nem mosolyogna gyermekére, ha szivére nem ölelné, ha édes csókjaival a szeretet zsenge virágait nem plántálná a keblére. A délig nyiló, e kedves kis virág reszketve tárja ki kelyhét, hogy a neki életet adó napnak melegitő sugarait keblére zárhassa. Az édes anyai csókra igy nyilik meg a gyermeki kebel is, hogy abban a szeretet, mely nélkül nincsen életünk, nincsen megnyugvásunk — gyökeret verhessen.

Lassankint nő a gyermek. Mint a kis pacsirta felszáll a magasba, hogy zengő trilláival, szive mélyeből, köszöntve azt, a kit dicsőit: a „zenith és nadir“ ép ugy az első szó, a mely a beszélni kezdő gyermek ajkán elhangzik: az édes anyá-é. Bizonyosan Isten sugallata az, hogy a gyermeknek első szava is azé legyen, a kiott mosolyog bölcsője felett, azé legyen: a kiott virrasztszivszaggató fájdalmak között, ha baj, ha betegség érte; azé legyen, a kinek altató dalára: rózsás kertekben, madárdaltól zengő árnyas ligetekben játszadozott gyermeki lelkünk.

Ifjuvá lesz a gyermek. Beteljesednek a költő szavai, hogy:

„Elmegy, lelkem nagy része, sziveden
Erőszakot tesz a szükség vak kénye
Nem rejtőzhetik szülőföldeden
Termő rónák között életed ösvénye.
Tul honodon, tul a középszeren
Világ ösvénye besodor rajába,
Hajóznod kell sok szirten, tengeren
A jövendőség titkos országába.“

Változó szerencséje az ifjut most játszva emeli fel, majd mosolyogva veri le. Jó barátok, ismerősök, rokonok mind-mind elfeledik. Az anya, a jó anya oh! az feledni nem tud. Az velünk van a sirig, még a siron tul is: mert, ki gyermekét szerette, gondját sir el nem temette.

Megfoghatatlan, megmagyarázhatatlan a szeretet munkája, a szeretet mélysége az anyai szivben.

A sors üldözte vándor, a ki mint ifju hagyta el az édes otthont s a ki sokszor gondolta magában: oh! ha tudná mily nyomorban élek, megrepedne a szive szegénynek! — őszfürtökkel tér haza. Idegen előtte minden; idegen a táj: hol boldog gyermekéveit élélte. Bánatosan tér be a kis faluba, a mely mintha nem is a régi volna. Sem ő nem ismer meg senkit, sem őt nem ismeri meg senki. Kimondhatatlan fájdalmak, érzések nyilallanak át szivén. Nem találja azt a zsúppal födött kis házikót, mely gyermekéveire annyi derűt vont. Hontalan ő már azon a földön is, a hol édes anyja egykoron szerető karjai közé ölelte. Még azt sem kérdezi senki: hogy honnan jött, hová megy? Fáj, hogy nincs a faluban senki most, ki neki csókot ád. Nincs senki, a ki mondaná: szeretlek gyermekem! Csupán egy mankós, törődött s az élet végét járó vén asszony nézi-nézi . . . Vajjon mit bámulhat rajtam ez a vén anyóka — gondolja magában. Nagyot dobban az anyai sziv. „Ő az, ő az! Édes gyermekem!“ Megismerte gyermekét. Reszkető karjaival átöleli s elhaló sóhajjal suttogja: „édes gyermekem . . !“ Öröm repeszti meg szivét, mert még egyszer láthatta édes gyermekét.

Az élet, a tapasztalat azt bizonyitja, hogy minden mulandó a földön; azt bizonyitja, hogy nincsen bánat, nincsen keserüség és szenvedés, nincsen szivemésztő fájdalom, a mire az idő rá ne tenné a gyógyitó kezét: s igy a szivnek is, „mely azt hivé, hogy reményeit és örömeit tulélte, mindig uj reményeket s más örömeket hoz. Mint a fa, melyet az ösz lombjától megfosztott, tavaszszal uj lombokat, virágokat hajt, mint a tenger a vész után elsimulva az eget tükrözi vissza és az ég, ha setét fellegei elvonultak, kék boltozatjára ujra a nap ragyogó sugarait, a csillagok fényes seregét hordozza“ — ép ugy nincsen ember, ki elébb szerencsétlennek, boldogtalannak érezte magát — hogy ismét nyugodt, boldogabb napokat ne érhetne.

A férfi ugyanis, a ki ezen hovatovább álnokabb, képmutatóbb korban egy önzetlen, nemes szivü barátra akadt, a kivel megoszthatja keservét — bánatát, a kivel egygyé forrott szive-lelke: elveszitheti, eltemetheti azt, a kiért még életét is képes lett volna feláldozni. Kinos az érzés, kimondhatatlanok a fájdalmak, a melyeket ilyenkor érezünk: hisz lelkünknek jobb felét hantoltuk a sirba. Ám a fájdalom lassankint enyhül s csupán egy kedves emlék marad meg lelkünkben: hogy volt egy igazi jó barátunk; e rideg gondolkozásu s még ridegebb érzésü korban. E korban, a melyben a barátság csak önző czélok kielégitésére szolgál; e korban, midőn a becsület ma-holnap csak üres jelszó; e korban, midőn az önfeláldozó munkásság a henyélők, az irigyek kezébe a leggyalázatosabb fegyvert, a rágalmat adja oda, hogy sziven sebezzék társadalmunk jobbjait; e korban, midőn sokak szerint az intellectuális erő hiánya: butaság a vallás, butaság az, ha valaki ragaszkodni mer: ősei istenéhez s végül e korban, midőn igen sok esetben csak ajkainkon hordozzuk a hazaszeretetet, de nem a szivünk mélyében.

Vagy tekintsük csak azt a nőt, a ki szerető hitvesét veszitette el. Majdnem összeroskad bánatában. Koran széttépett reményei között csüggedten áll. Hisz vajjon kinyilhat-e a virág, a melyet gyökeréből tépnek ki? . . . Az élő virágokból sirjára font koszoru, mely az igazi, mély szeretetnek symboluma, lassankint elhervad; ma egy levél, holnap is egy levél leválik a szeretet füzte koszoruról. Igy enyész el, igy mulik el lassan-lassan minden szent emlék; igy bomlanak föl naprólnapra a szeretetnek lánczszemei, a melyeket örökéletünek hittünk s a nő, ki elébb boldogtalannak hitte magát, ime maholnap ott áll ujult szivvel, hogy visszatért boldogságát mással oszthassa meg, hogy ő is, mint a nagy természet egy vészes, zivataros éj után, annál bájolóbb, annál szebb legyen, annál kedvesebb legyen.

Ugy van az! Minden mulandó a föld kerekén. Van azonban egy szent érzelem, a mi soha el nem mulik, a minek nincsen soha vége: s ez az anyai szeretet.

S mégis hány gyermeket ismerünk, a ki azt a jó anyai szivet, a mely csak gyermekéért él és hal: bánattal, keserüséggel töltik el? . . . Hányan vannak, a kik édes anyjuknak gyöngédségével, jóságával szemben: ridegek, nyersek, érzéketlenek. Hányan vannak, a kiknek, hogy kissé kedvez a szerencse, nem ismerik, szégyenlik vagy épen megvetik azt a szegény, jó anyát, a kiről a költő is oly szépen mondja:

„S anyánkat, ezt az édes, jó anyát,
. . . szeresd, tiszteld, imádd.“

A könnyekben, a melyek a megsértett édes anya szemeit elboritják, megláthatnák a szivtelen gyermekek azt a tenger bánatot, a melyet az anya ilyenkor érez; s a szeretetet, a melyet még a legrettenetesebb gyermeki gonoszság sem foszthat meg mélységétől. Jellemzéséül ennek elmondom egy-két szóban egy igazán megható költeménynek a tartalmát.

Egy nő azt mondja kedvesének: „Menj haza, hozd el az anyád szivét s akkor hiszem, hogy szereteted mély, igaz. Jön a hiena szivü ifju, kezében a kitépett anyai szivvel. Lihegve fut, megbotlik egy kőbe, földre esik; anyjának a szive kiesik kezéből, tova gurul a porban s igy kiált föl elesett gyermekéhez: Nem ütötted-e meg magadat édes gyermekem?

Az én nézetem az, hogy nemzetünknek s általában az egész emberiségnek boldogsága, jövője ama örök törvények követésétől függ, a mely minden anyának és minden gyermeknek a szivébe van irva. Az anyának, hogy szeresse gyermekét; a gyermeknek, hogy imádja az édes jó anyját, mert, hogy:

„Mi ő nekünk, azt el nem mondhatom,
Mert nincs rá szó, nincs rá fogalom!“

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Egyet azonban megemlitünk ez esztendő alkonyán.

Ugy tetszik nekünk, ez esztendőnek voltak olyan eseményei is, a melyek a családi és társadalmi viszonyokat nem kis mértékben fogják befolyásolni s azok szervezetében ujabb átalakitásokat fognak eszközölni.

Értjük ez események alatt azokat az országos törvényeket, a melyeket a magyar nemzet képviseletében a már mulófélben levő 1901. évi országgyülés hozott.

Vajha azok az erkölcs- és jellemképzésében uralkodó hatalommal birnának ez ország minden lakóira nézve.

Esztendő végén állunk. Jól esik a sok különböző érzések mellett is, ha a társadalom keretében számot vetve mindenekkel, az akarat és értelem józanságával hangoztathatjuk ez esztendőnek alkonyán is: »A Haza mindenek előtt!«

Hitelügy.

Hollaky főispán a székely nép hitele érdekében. Törvényhatósági bizottságunknak e hó 12-iki közgyülésében Hollaky Arthur, vármegyénk főispánja igen fontos és nagy jelentőségü kérdésben nyilatkozott. A székely nép s különösen vármegyénk kisbirtokosságának eladósodása képezte discussio tárgyát a vármegyei különböző alapok gyümölcsöző elhelyezésének megbeszélése rendén. A magas kamatu adósságok elviselhetetlen terhe alatt pusztuló székelység sietős megmentéséhez többen hozzá szóltak. Az egyes felszólalások után megnyugtatólag hatott Hollaky főispán nyilatkozata, melyből kitünt, hogy ő méltósága e kérdéssel már behatóbban foglalkozott. Kijelentette ugyanis, hogy az E. M. K. E. és a Magyar Földhitelintézet megkereséseire pontos adatok nyomán válaszolt s egyuttal irányadó felvilágositásokat nyujtott hiteligényeinket illetőleg. Élénken vázolta a mai helyzetet, megjegyezvén, hogy a Székely-Egyleti Takarékpénztár csődje nem annyira a jelzálogos adósokat, mint inkább a részvényeseket és a betevőket sujtja érzékenyen. A hitelképes váltóadósoknak az Udvarhelymegyei Takarékpénztár leszámitolja tartozásaikat s igy csakis a kétes hitelü egyének jutnak abba a sajnos helyzetbe, hogy az egész összeget tőlük behajtják. A jelzálogos adósoknál sajnosan konstatálja, hogy a Magyar Földhitelintézet jelenlegi alapszabályzata mellett nem segithet. Holott a Székelyföldön a különböző takarékpénztárak s ezek között a csődbe jutott Székely-Egyleti, valamint az Udvarhelymegyei Takarékpénztár is 8%-os, az Albina oláh nemzetiségü, a nagyszebeni, brassói, segesvári és kőhalmi szász takarékpénztárak pedig 6%-os kamatláb mellett igen drága jelz. kölcsönökkel terhelték meg az apró birtokokat, melyek átlag 100—800 koronáig terjedő kisebb kölcsönökre biztos fedezetet nyujtanak. Hozzávetőleges számitás szerint legalább három millió korona értékü jelzálogos kölcsönnel tartják lekötve a nemzetiségi bankok az udvarhelymegyei ingatlanokat. Ezek kitünően értik az apró ingatlanok értékelését és ügynökeik közvetitésével a hiteligények gyors és kuláns kielégitését; azt a czélt tartva szem előtt, hogy minél több pénzt képesek koczkázat nélkül ingatlanokra elhelyezni, annál több jövedelmet tudnak biztositani nemzetiségi ügyüknek előmozditására s idővel esetleg a magyar földnek megszerzésére. Nem lehet kétség az iránt ugymond, hogy ezek a nemzetiségi takarékpénztárak arra is spekulálnak, hogy ha az eladósodott székely kisgazdák a magas kamatok sulya alatt majd összeroskadnak, árverés alkalmával az apró birtokokat potom áron összevásárolják s egész községeket kitelepitsenek. Ezen aggasztó helyzet nem csupán Udvarhelyvármegyében mutatkozik, hanem a többi székelyföldi vármegyékben is (Csik-, Háromszék-Marostorda), sőt az ország erdélyi részeiben talán mindenütt. E mellett különösen az Albina rohamosan fejlődik és gyarapodik.

A létező bajon csakis ugy lehet segiteni, ha az itteni viszonyokat figyelembe vevő hatáskörrel „Erdélyrészi magyar jelzáloghitelintézet“ czimen egy hatalmas pénzintézet létesül és pedig lehetőleg a Magyar Földhitelintézet fiókja gyanánt, annak szabályai módositásával; különben pedig önállólag. Ennek kettős feladata lenne. Egyik az apró birtokok méltányos hiteligényeinek a helyi viszonyoknak tényleg megfelelőleg értekelő eljárás alapján való kielégitése s ez által a drága kölcsönök konvertálása a Magyar Földhitelintézet jelenlegi feltételei 1%-kal tul nem haladólag, de legalább az Albina feltételeinél kedvezőbben. Másfelől az eladásra kerülhető birtokok árverezését ugy intézni, hogy a magyar föld idegen kézbe ne juthasson. Igen üdvös volna, ha a M. F.-int-zet a kezdeményező lépéseket sürgősen megtenné, mely esetben bizonyára a kormány támogatása is megnyerhető lenne. Azonban ha időközben is hajlandó volna az intézet apró birtokokra olcsó kölcsönt nyujtani, ennek közvetitésére az Udvarhelymegyei Takarékpénztárt ajánlta.

A magunk részéről is örömmel csatlakozuk Hollaky főispán véleményéhez. Valóban ohajtandó, hogy minél előbb megvalósuljon bárminő alakban az olcsó törlesztéses kölcsönnyujtás régen sürgetett eszméje magyar nemzeti szempontból is. De siessünk vele, mert néhány hónap elteltével jön a tavasz, mely az inséges, csapásokkal teljes esztendő után — előre láthatólag — sokkal terhesebb lesz az eddigieknél. . .

Tisztviselők érdeke.

[illegible]cz, 1901. decz. 17.

Tekintetes Szerk[illegible]r!

Kedves barátom!

A midőn ma vármegyénknek a „Megyei alkalmazottak temetési járulékairól szóló szabályrendelet“-ét kihirdetés végett főszolgabirómtól megkaptam, nem voltam képes egy öröm- és egy fájókönnyet visszatartani. Az örömkönnyet kicsalta az, hogy átéreztem azt, hogy ha egy szegényebb sorsu s gyengébben dotált hivatalnok vagy szolga sulyos beteg, mennyire jól esően hathat reá az a gondolat, hogy bekövetkezhető halála esetére, hátramaradottai nem lesznek reá utalva, az utolsó butordarabot is eladni a temetési költségekért.

De ezt elnyomta a fájó- és sajgókönny, mikor átgondoltam, hogy az utolsó megyei hajdura is fordittatik egy-egy kevés jóakaratu gond a felsőbbség részéről. Az állami és megyei alkalmazottak habár nem fényes, de megélhető körülményekhez jutnak, lassankint — s e mellett — drágasági pótlék, temetési járulék, kedvezményes vasuti jegy, vámmentesség stb. apró-cseprő előnyökben részesülnek, a mi ha nem is sok, de valami.

Csupán csak mi jegyzők vagyunk most már az ország legárvább gyermekei Mi görnyedünk a munka alatt éjjel-nappal, kitéve a felebbvalók akaratának, a nép sokszor oknélküli haragjának, a rend- és fegyelmi stb. czimü birságoknak s egyéb kellemetlenségnek. S mindezért mit kapunk? Fizetést — annyit, hogy az megélésre kevés, éhenhaláshoz sok. Aztán ha már a sok fáradságos munkából kidőlve elpusztulunk — félredobnak, mintegy kifacsart czitromot s még mielőtt tetemünk jó formán ki sem hült — helyünk betöltetik. Özvegyünket és árváinkat vegye oltalma alá a jó Isten, ha ugy tetszik. De hogy ezek hová hajtják le árva fejüket, avagy kenyérkeresőjüket miből temetik el, arra senki sem gondol. Ez okozta a fájó könny kicsordulását. Ez ugy fájt, hogy ezen neked irt levelemmel véltem szivemet könnyiteni, azon reményben, vajha valaha már valami nekünk is juthatna a jóból. Mert az ellenkezőből bőven jut. E levelemet ha lapodba tennéd — talán a felsőbbség megszivlelné.

Őszinte hived:
Török Lajos,
daróczi jegyző.

Egészségügy.

A legutolsó londoni tuberkulózis elleni kongresszuson nagy feltünést keltett Koch Róbertnek az a kijelentése, hogy hosszas, alapos kisérletezései közben arra a meggyőződésre jutott, hogy az emberi tuberkulózis állatra s az állaté az emberre át nem vihető.

A tudós tanár urnak e nagy feltünést keltő kijelentése Székely-Udvarhely városba is ugy látszik eljutott és itt hivőkre talált, mert a város területén a közfogyasztásra levágott s a levágás után a törvény által kötelezővé tett husvizsgálat az egész év folyamán végrehajtva nem lett.

A közfogyasztásra levágott állatok szőrzetének sima és fényes volta lett megtekintve, de nem az emberi táplálkozásra bocsátott hus és a levágott állatok belső szerv részei.

Koch Róbertnek a fenti állitását Arloing tanár Lyonban a „Société nationale de medecin“ ülésén előadottak alapján teljesen megczáfolta, ha a törvényt nem is, legalább e czáfolatot véve tekintetbe, ajánlatos lenne Székely-Udvarhely városban is a husvizsgálatot a törvény szemmel tartásával a hatóságok által kötelezővé tenni, a mi nem kényelmi szempontból, de az emberi egészség megvédése, óvása czéljából lett törvényileg kötelezővé téve. (Városi polgár.)

Az orvosok dijazása. Következő sorok közlésére felkérettünk: Az országos Orvos Szövetség udvarhelymegyei fiókja folyó évi junius 26-án tartott közgyülésén, eltekintve a belügyminiszter ur magasabban megállapitott orvosi dijszabásától, a lakosság ez idő szerinti nyomottabb anyagi viszonyainak megfelelőleg, Udvarhely város részére a rendelési dijak minimumát — peres eseteken kivül — következőképpen határozta meg: 1. Házi orvosi évi tiszteletdij 60 korona. 2. Látogatási dijak a betegháznál nappal: 5 egymásután következő látogatás ugyanegy betegségben 2—2 korona, azután 1—1 korona. 3. Az orvos lakásán nappal minden rendelvényért 1—1 kor. A követelés egy éven belül beszedendő.

Tanügy.

A Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa elhatározta, hogy a létező népkönyvtárak jegyzékét összeállitja s ezek között amaz iskolai könyvtárak jegyzékét is, melyek népkönyvtárakul vagy egyszersmind közkönyvtárakul használtatnak.

Vallás és közokt. Miniszter ur ő nmgának f. hó 9-én 80.988. sz. a. kelt rendelete folytán felhivatnak megyénk összes igazg.-tanitói és tanitói, hogy arról alólirott hivatalhoz 1902. évi január 4-ig jelentést tenni sziveskedjenek, vajjon iskolájuknál van-e olyan könyvtár, mely a szóban forgó czélt szolgálja. — 1901. decz. 20. — A kir. tanfelügyelőség.

Irodalom.

Remekirók Képes Könyvtára. Kulturéletünk rohamos fejlődésének a jele, hogy nagyobb kiadóink nem riadnak vissza már a nagyszabásu gyüjteményes vállalatoktól sem s a külföldi lexikonokat magyar lexikonokkal, a külföldi nagy történeti munkákat magyar történeti munkákkal stb. igyekeznek biztositani. Csak a világirodalom remekiróinak nem volt még eddig egyöntetü magyar kiadása, sőt nagy részük egyáltalán nem is jelent meg magyar nyelven. Örömmel üdvözöljük ennélfogva a Lampel Róbert-féle (Wodianer F. és fiai) cs. és kir. udvari könyvkiadóczég jelentőséges uj vállalatát, a mely Remekirók Képes Könyvtára czimmel indult meg s egyöntetü diszes kiadásban fel fogja ölelni a magyar és világirodalom remekiróinak szinét, javát. A könyvek élén ott lesz az irók arczképe, életük rajza, a legkiválóbb szakemberek tollából s a szöveget végigkisérő jegyzetek és magyarázatok formájában minden, a mi a teljes megértéshez szükséges. A Remekirók Képes Könyvtárat Radó Antal szerkeszti, a kinek neve teljes biztositéka annak, hogy ez uj vállalat szakavatott gondossággal és izléssel lesz vezetve. Az egyes kötetek szerkesztői munkájában részt vesznek legkiválóbb iróink és aesthetikusaink, a kiknek diszes névsorából megemlitjük a következőket: Ábrányi Emil, Alexander Bernát, Ambrus Zoltán, Angyal Dávid, Bánóczi József, Balassa József, Beöthy Zsolt, Dóczi Lajos, Endrődi Sándor, Ferenczi Zoltán, Haraszti Gyula, Hegedüs István, Hevesi Sándor, Junius (Z. Kis Béla), Kossuth Ferencz, Négyesy László, Palágyi Menyhért, Rákosi Jenő, Riedl Frigyes, Szász Károly, Váczy János, Váradi Antal és sok mások, akik vagy bevezetésekkel gazdagitják a gyüjteményt, vagy a magyarázatok és jegyzetek irására vállalkoztak. Az egyes köteteket, a magyar remekirókat ép ugy mint az idegeneket, képek diszitik: elsőrangu magyar és külföldi müvészek rajzai. A diszes bekötési táblát az illető iró arany dombormüvü medaillon arczképe ékesiti. A gyüjtemény első sorozata 50 kötetből fog állani, a melyekből évente legalább hat kötet jelenik meg. A vállalat első három kötete már megjelent, méltó képet nyujtva az egész nagyszabásu vállalkozásról s jogosult várakozást keltve az egész gyüjtemény iránt. A vállalat két első kötete Petőfi Sándor összes költeményeit adja. Életrajzi bevezetést kiváló Petőfi-monografia-irónk, dr Ferenczy Zoltán irt hozzá A gondos szöveget Radó Antal ellenőrizte s ő irta a tárgyi jegyzeteket is. A két kötetet Akantisz, Neogrády, Telegdy és Tull 52 pompás kivitelü, szines nyomásu, eredeti illusztrácziója disziti. A harmadik kötet Kisfaludy Sándor összes költeményeinek első része. Himfy szerelmei és a Regék egy része van benne. Az életrajzi bevezetést kiváló essay irónk Zilahi Kiss Béla (Junius) irta. A kötetet Neogrády Antal, Réthy Lajos, Telegdy László és Tull Ödön 30 szebbnél szebb illusztrácziója disziti. Ez év karácsonáig megjelenik még a vállalat IV., V, VI. és VII. kötete is; Kisfaludy Sándor összes költeményeinek második része, Shakspere Remekeinek I. kötete, mely elé Alexander Bernát irt életrajzi bevezetést, Molière Remekeinek I. kötete Haraszti Gyula bevezetésével és Tóth Kálmán válogatott költeményei Endrődi Sándor bevezetésével. A további kötetek gyors egymásutánban fognak megjelenni s a következő remekirókat fogják tartalmazni megjelenésük sorrendjében: Berzsenyi, Schiller, Madách Imre, Kossuth Lajos, Homeros, Tóth Ede, Kisfaludy Károly, Reviczky Gyula, Heine, Tegner, gróf Széchenyi István, Kazinczy Ferencz, Goethe, Kölcsey, Zrinyi Miklós, Balassa Bálint, Tinódi, Gyöngyösi, Faludi, Virág Benedek, Gvadányi, A Nibelungének, Garay, Pázmány, Firduzi, Vörösmarty, Byron, Csokonai, Leopardi, Musset, Mikes Kelemen, Aischylos, Sophocles, Euripides, Deák Ferencz, Katona József, Virgilius és Bajza József. Felöleli továbbá a gyüjtemény a kurucz költészetet és a népköltészetet is.

E nagyszabásu vállalat, a mely egyesiti legjavát mindannak, a mit a magyar remekirók, a külföldi remekirók, a magyar müforditók, a magyar müvészek és a magyar nyomdaipar produkálhat, diszes kiállitásánál fogva ékessége lesz a legelőkelőbb szalonoknak si s könnyü megszerzési módozatainál fogva hozzájuthatnak a legszegényebbek is. S ez a körülmény kulturális szempontból legnagyobb érdeme a kiadó czégnek. A magyar és a világirodalom kincses házát népszerüvé tenni s a világ szellemóriásainak páratlan hagyatékát beilleszteni a magyar nemzet lelki világát fejlesztő tényezők közé, oly hazafias áldozatkészségre vall, a mely megérdemli a nagy magyar közönség legmelegebb partfogását. Az 50 kötet ára füzve 200 korona, vászon kötésben, többszörös szinnyomatban, az irók dombornyomásu arczképével 250 korona s amatőr félbőrkötésben 500 korona. A 200 és 250 koronás kiadást havi 3 koronás részletfizetés mellett, tehát napi 5 fillér megtakaritás árán, az amatőr kiadást havi 10 koronás részletfizetésre lehet megszerezni. Megszerezhetők néhány kötet kivételével az egyes kötetek külön-külön is valamivel magasabb bolti áron. Kapható Székely-Udvarhelyt a »Nagy-Küküllő« kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése).

Különfélék.

— **Boldog uj esztendőt kivánunk t. olvasóinknak és munkatársainknak!**

— **Hymen.** Szlávik Ferencz, a helybeli róm kath. főgymnasium egyik fiatal derék tanára eljegyezte Rápolti Katinkát, Rápolti Károly városi levéltárnok kedves leányát városunkban. — Nagy Dénes IV. éves rajztanár-jelölt, okl. tornatanár eljegyezte Kiss Rózsikát Agyagfalván.

— **Katonák mulatsága.** Nagyszerü tánczestélyre készülnek a helyben állomásozó cs. és kir. 82-ik gyalogezred első zászlóalja-, pótzászlóaljának és a m. kir. csendőrségnek altiszti karai. Jövő hó 23-án (csütörtökön) a Budapest szálló nagytermében müsorral egybekötött zártkörü tánczestélyt rendeznek, melyre a meghivókat már közelebbről kibocsátják. A meghivó belépő jegyül szolgál s kizárólag a czimzett veheti igénybe. A változatos és igen érdekesnek igérkező müsor a következő: 1. „Nyitány“ játsza az ezred zenekara. 2. „A törpe“ egy személyben, előadják Sprencz Rezső és Arthur. 3. „Élőképlet“ (a vadász álma). 4. „Grammophon“ egyes darabokat bemutat Sprencz Rezső. 5. „Monológ“ előadja Frölich Christián. 6. „Az Idegesek“, bohózat 1 felvonásban, irták Michel és Labiche magyarra átdolgozta Ilosvai Hugó. Személyek: Szikra Pál: Fórika Antal. Csendes Gábor: Sprencz Rezső. Cicelke, leánya: J. Adél k. a. Tar Elek, Csendes barátja: Sprencz Arthur. János, csendes szolgája: Biró Árpád. Jancsi, Szikra szolgája Sándor István. Történik Csendes nyaralójában. Budapest közelében. Idő jelenkor. 7. Táncz reggelig.

— **„Tisztviselők kaszinója“** Mult vasárnap a községi iskola helyiségében az ott megjelent tisztviselők fennebbi czimen egy uj kaszinót alapitottak. Elnöknek: Embery Árpád főgymn. tanárt, alelnököknek: Hargita Nándor szakisk igazgatót és Milcsevits pénzügyi s.-titkárt választották meg. A kaszinóhelyiség kijelölésére bizottságot küldöttek ki.

— **Halálozás.** Gyergyóujfalvi Elekes Balázs szentkirályi körjegyző, m. kir. anyakönyvvezető, Udvarhelyvármegye törvényhatóságának bizottsági tagja e hó 23-án d. e. 9 órakor, munkás életének 57-ik, boldog házasságának 30-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése Karácsony napján d. u. 3 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint volt általános részvét mellett Szent-Király községben. Halálát feleségén: özv. Elekes Balázsné Olasz Rózán kivül gyermekei: Elekes Árpád, Róza (férj. Borbáth Józsefné s ennek gyermekei), Géza István, Nándor és Endre gyászolják.

Ezredváltozások. A 12-ik hadtesthez tartozó ezredek között nagy változások lesznek. A 60-ik ezred törzse és 3. zászlóalja Beszterczéről Plevjébe; a gyulafehérvári 82-ik ezred 4-ik zászlóalja Banjalukába; a 31-ik gyalogezred törzse és 1-ső zászlóalja Plevjéből Gyulafehérvárra egy zászlóalj Szászvárosra, egy pedig Nagy-Szebenbe; a 82-ik gyalogezred 2-ik zászlóalja Banjalukából Beszterczére; a 31-ik ezred 4-ik zászlóalja Nagy-Szebenből Gyulafehérvárra és a 82-ik gyalogezred törzse s a Székely-Udvarhelyen állomásozó 1-ső zászlóalja Beszterczére, mig a 3-ik zászlóalj Gyulafehérvárról Székely-Udvarhelyre van áthelyezve Az átköltözések valószinüleg már jövő évi április havában megtörténnek.

— **Nyilvános köszönet.** „A hol a szükség legnagyobb, ott közel van a jó Isten“ közmondás igazsága bizonyosodott be e hónap 12-én és községi fiuiskolánkban akkor vala „Angyaljárás“! A helybeli „Jótékony nőegyesület“-nek buzgóságban és jócselekedetben fáradhatatlan tagjai közül megjelentek akkor ugyanis Sándor Mózesné, Steinburg Ottóné és özv. Doros Györgyné ő nagyságaik, Félegyházi Antal egyleti pénztárossal egyetemben és tizenhat szegény tanulót ruháztak föl teljes öltözettel és hatnak juttattak egy-egy meleg felső kabátot. Tehát 22 gyermeknek, vagy helyesebben 22 szegény családnak okoztak nagy örömet, véghetetlen boldogságot a karácsonyi ünnepekre. A midőn ezen nemes áldozatkészségükért, melylyel fáradtságot nem ismerve összegyüjtötték az anyagot az öltözetekhez s azt használhatóvá átalakittatták, — ugy a szegény tanulók, mint azok szülőinek nevében, valamint községi iskolánk nevében is hálás köszönetet mondok, egyuttal legyen szabad fölhivnom e nemes város közönségét, hogy a már félretett és többé nem viselendő ruhadarabokat juttassák a szegény tanulók számára, mert bizony, ilyen még mindig nagyon sok van. A jó cselekedeten pedig mindig Isten áldása van. Sz.-Udvarhely, 1901. deczember 22-én. Lázár József, a közs. isk. igazgatója.

— **A birtokossági tanács** ma d. u. 2 órakor ülést tart a határpásztorok ajánlasa tárgyában, melyre a tanács tagjai az idö rövidsége miatt, ez uton hivatnak meg.

Katonai felülvizsgáló bizottságok. A m. kir. honvédelmi miniszter 96,000, VIII—a. H. M. 1901. szám alatt körrendeletet intézett az 1902. évben a magyar korona országainak területén müködendő állandó vegyes felülvizsgáló bizottságoknak szervezése és összeállitása s a felülvizsgálatok foganatositása iránt. A Brassóban szervezett bizottság a következő napokon fog egybegyülni: 1902. január 10., február 10., márczius 15., április 12-ik napján; május 9., junius 9-ik és szükség esetén a következő hétköznapokon; julius 14., augusztus 2., október 16. és 27., november 13-ik napján és szükség esetén a következő hétköznapokon és deczember 9-ik napján. A brassói felülvizsgáló bizottság elnöke: szárhegyi gróf Lázár István, Brassóvármegye főispánja és helyettes polgári elnöke dr Jeckel Frigyes, Brassóvármegye alispánja. A felülvizsgáló bizottság müködését, hacsak a polgári elnök esetről-esetre máskép nem intézkednék, a föntebbi müködési napokon rendszerint délelőtt 9 órakor kezdi meg. (17667—901. alisp. sz.)

— **Tartalekos tiszteknek és hadapródoknak** szükséges egyenruhákat és felszereléseket előirás szerint legjutányosabban és szolid kivitelben késziti Falkenflug és Gottlieb egyenruházati és hadi felszerelési intézete Budapest, IV. Váczi-utcza 34. Klotild főherczegnő ő cs. és kir. fensége palotájában. Árjegyzéket és egyéb felvilágositást ingyen és bérmentve küld ezen elsőrangu és megbizható czég.

— **Nyilvános elszámolás és köszönet.** Következő sorokat vettük: A „Polgári önképző és segélyző egylet“ választmánya folyó év deczember hó 20-án rendes választmányi gyülést tartván, mely alkalommal elszámoltatott az 1901. év deczember 8 án oly szép sikerrel megtartott mükedvelői előadás jövedelme is a mely szerint összes bevétel 251 K 92 f, összes kiadás 75 K 40 f volt s igy az önképzési alap növelésére 186 K 52 f tiszta jövedelem maradt. A mükedvelői előadáson felülfizettek: Solymossy János ur 2 K, Szentpéteri N. 1 K, özv. Gonda Józsefné 80 f, Daróczi József 80 f, N. N. 80 f, Halmen Mihály 40 f, Kassay Dénes 40 f, Kassay Dénes 40 f, Vagner Ede 40 f, N. N. 40 f, kiknek ezen áldozatkészségükért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. Jegyzőkönyvi köszönet és elismerés szavaztatott Fischer Ferencz rendező ur és az összes közremüködö tagoknak, ugyszintén a darab szerzőjének Almásy Tihamér urnak, ki a darab előadását ingyen megengedte, csupán 4 koronát kivánt a szini nyugdijalalapja javára. Fogadják ez uton is az egyesület választmányának hálás köszönetét mindazok, kik megtartott mükedvelői előadás erkölcsi és anyagi sikeréhez hozzájárultak.

— **A levelező-lapok és utalványürlapok árának ujból szabályozása.** A ministertanács határozata alapján 1902. évi január 11-től kezdve a levelező-lapok árát a belföldi forgalomban darabonként 5 (válaszosokért 10) fillérbe, a póstautalvány-ürlapok árát pedig a bel- és nemzetközi forgalomban egyaránt darabonként 2 fillérben állapitotta meg a kereskedelemügyi m. kir. miniszter. Felhivjuk tehát olvasóközönségünk figyelmét, hogy január 11-től csak ezen uj levelező lapokat és uj postautalvány-ürlapokat használja vagy pedig, ha készlete van az eddigiekből — akkor az 1—1 fillér frankójegyet ragaszsza fel, mert ellenesetben pótdijjal lesz megterhelve. A régi levelező-lapokat a postahivatalok — az 1 fillér pótlásával is — csak április végéig fogadják el.

— **Az iparosok ingyenes tanfolyama** — mely Spaller József helybeli szakiskolai tanár vezetése alatt már eddig is igen szép eredményt ért el — az ünnepek szorgos munkái miatt szünetelt. A tanfolyam tovább folytatása január 3-án lesz, melyre az érdekeltek figyelmét e helyen hivjuk föl.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

— **Számtalan elismerőlevél** és hirneves orvosok ajánlják, hogy vérszegénység, angolkór, mell tüdőbaj, gyöngeség, skrofulózis és hasonló bajok elháritására és keletkezéseik meggátlására felülmulhatatlan jó szer a Zoltán féle csukamájolaj. Sem szaga, sem ize nincs, miért gyermekek, valamint felnőttek szivesen veszik be. Nagy táperejénél fogva kiváló erősitő és könnyen emészthető szer. Üvegje 2 korona a gyógyszertárakban.

— **A Székely borkereskedés Részvénytársaság** igazgatóságának küldöttsége a Részvénytársaság megmentése érdekében 50000 K. kölcsön ügyében f. hó 20-án átnyujtotta kérését Steinburg Ottó vezérigazgatónak kérvén annak szószerinti előterjesztésére. A küldöttség tagjai Sándor Domokos, László József, Jaeger József, Ujvári Mihály és Pap Mózes voltak. Az ügyet a küldöttség részéről Sándor Mózes h. vezérigazgató jelenlétében Pap Mózes adta elő, kérve a közérdeket szolgáló kérés támogatását, annak pártolólag való beterjesztését. A vezérigazgató nyilatkozata szerint az igazgatóság részéről nem hiányzik a jóakarat, azonban olyan módozatot ajánltak fel a kérés teljesitése feltételéül, melyet az igazgatóság teljesiteni csak a részvényesek és a közérdeket menteni szerető és akaró nemes férfiakkal vállvetve teljesithet A küldöttség Hollaky főispán támogatását is kikérte. Jóindulatát, támogatását a közérdekü ügyhöz főispán öméltósága készséggel megigérte.

— **Takonykóros községi elöljáró.** Érdekes eset adta magát elő a napokban. Emberen mutatkozó tünetek alapján zárlat rendeltetett el állatokra. Mint értesülünk Bese község birája a községben fellépett takonykóros járványt elakarta titkolni, de rajtavesztett, mert saját lovától ő maga kapta meg a gyógyithatatlan kórt. Most a közkórházban ápolják s életéhez a legkisebb reményt sem füzik orvosai, mert mint tudjuk ezen betegség a lovaknál is gyógyithatatlan s csupán a továbbterjedését lehet meggátolni a lebunkózás által.

— **Melyik lapra fizessünk elő?** Ez a kérdés most van eldülőben s épen azért itt csoportositjuk a legelőkelőbb fővárosi ujságokat, hogy közönségünknek a választást megkönnyitsük. Az ujságok czimeit betüsorban emlitjük a következőkben: „Alkotmány". Kiadóhivatala Budapest, VIII. Szentkirályi utcza 28a. Előfizetési ára negyedévre 7 K. Felelős szerkesztője: Bonitz Ferencz. — „Budapesti Hirlap". Kiadóhivatala Budapest, VIII. Rökk Szilárd-u. 4. sz. Előfizetési ára negyedévre 7 K. Főszerkesztő és laptulajdonos: Rákosi Jenő, felelős szerk.: Csajthay Ferencz. — „Budapesti Napló". Kiadóhivatala Budapest, VIII. Józsefkörut 18. sz. Előfiz. ára negyedévre 7 K. Főszerkesztő: Vészi József, felelős szerk.: Braun Sándor. — „Magyar Nemzet" kiadóhivatala Budapest, VII. Kerepesi-ut 54. sz. Előfizetési ára negyedévre 6 K. Főszerkesztők: dr Jókai Mór és Beksics Gusztáv, felelős szerkesztő: Adorján Sándor. — „Magyarország." Kiadóhivatala Budapest, VI. Teréz-körut 19. sz. Előfizetési ára negyedévre 7 K. Főszerkesztő: Holló Lajos, felelős szerk.: Dr Lovászy Márton, a közgazdasági részt szerkeszti: Lázár Pál. — „Magyarság". Kiadóhivatala Budapest, VIII. Szentkirályi-u. 28. sz. Előfizetési ára negyedévre 3 K 60 fillér. Főszerkesztő: Dr Györffy Gyula, felelős szerkesztő: Benedek Elek. — „Magyar Szó". Kiadóhivatala Budapest, Teréz-körut 52. sz. Előfizetési ára negyedévre 7 K. Felelős szerkesztő: Dr Pályi Ede. — „Magyar Hirlap". Kiadóhivatala Budapest, V. Honvéd-utcza 10. sz. Előfizetési ára negyedévre 7 K. Alapitotta: Horváth Gyula Főszerkesztő: Dr Hertzka Tivadar, felelős szerkesztő: Márkus Miksa. — „Pesti Hirlap". Kiadóhivatala Budapest, V. Váczi-körut 78. sz. Előfizetési ára negyedévre 7 K. Felelős szerkesztő: Dr Kenedi Géza. — Az itt felsorolt napi ujságok egytől egyig mind igen jól szerkesztett lapok s a legtöbbje még jelentékeny kedvezményeket is nyujt előfizetőinek. Bármelyik lap kiadóhivatala ingyen mutatványszámokat küld s azokból meggyőződést lehet szerezni az ujság irányáról. Kérjen tehát egy levelező-lapon mutatványszámot mindenki, aki izlésének megfelelő jó napilapot ohajt megrendelni. Előfizetéseket elfogad és postadijmentesen közvetit bármely lapra és folyóiratra a „Székely-Udvarhely" kiadóhivatala (Betegh Pál könyvkereskedése).

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betüvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvarhelyt Fernengel Gyulánál kaphatók.

Valódi bort venni akarók kérjenek árjegyzéket Székely Borkereskedéstől Székely-Keresztur.

Kitünö minőségü friss tea-sütemény kapható naponta Ernst György czukrászatában Székely-Udvarhelyt.

Eladó. 540 szál 15—30 cm. tövastagságu és 7—10 méter hosszu tölgyfa Kovács Domokosnál Sz.-Udvarhelyt, Szt-Imre-utcza.

Közönség köréből *

1901. deczember hó 16.

Válasz „az Udvarhelymegyei Takarékpénztár" czimü czikkre. (Megjelent az U. H. 50. sz.)

Irta: **Ugron Zoltán.**

Elég jóforma kis támadás, de az a baj, hogy 97 sorában 17 sor távol jár az igazságtól, a mint azt itt nyomban leirom és meg is czáfolom.

1) „Az Udvarhelyvármegyei Takarékpénztár az ő legjobb tudomása szerint, az államtól, a helyi piaczon beállott gazdasági válság következtében támogatásban részesül stb." Én azt mondom, a mit fenn is tartok, hogy t. i. „a kormány is közbejárt, hogy a nagy bankok előnyös visszleszámitolásba részesitsék stb."

2) „Az adósok, kiknek a Székely Takarékpénztárnál fennálló adósságait átvette, olcsóbb pénzhez is jutottak, amennyiben a törvényes 6%-os kamaton felül-álló kezelési költség fejében, a mig ott 4% ot fizettek, itt mindössze 2%-ot."

300 forinton felül ott 3 százalék volt, az Udvarhelymegyei is a 2 százalékon felül még 1/1000 et is szed. Az azonban nem nagy elégtétel, hogy egy jól szituált takarékpénztár felvette a versenyt egy bukottal, hol a rothadás csirái több mint 10 évre visszamennek.

Ezek apró dicséretek szerettek volna lenni az igazság rovására. Most nézzük a vádat, a mi felháborodást kellett volna, hogy keltsen, s mely hogy miért nem keltett, mindjárt megmondom.

Én nem mondottam, hogy: „E pénzintézet a székelykereszturi piaczon is állitott fel irodát s ez által lehetetlenné tette az Albinának, egy pénztár ottan való felállitását."

De igenis mondottam, hogy ha ilyen feltételekkel állitotta fel, t. i. 8. 1 ezred százalék mellett, több kárt csinál, mint az, ha egy oláh család költözik Székely-Kereszturra, mert ott ugyan nemzetiségi czélokat bajos szolgálni. Az az 1 ezred pedig, a mit egyszer s mindenkorra egy kölcsöntől szed román közmivelődési czélra, az bőven megtérül azon erőben, ha egy százalékon felüli összeggel kevesebbet szipolyoz ki a néptől. Az évenként többet tesz ki, mint a czikkiró által felhánytorgatott 100 ezer koronának — mit a jelzálogra helyezett el — fele.

Én azonban be tudom bizonyitani, hogy az Albina 6 százalékon betáblázásra, 7 százalékon váltóra ad; mig a czikkiró ur aligha kimutat a megyében földre betáblázott 100 ezer koronát az Albinától s igy önkéntelenül elesik az az állitás: „az Albina pénze nemhogy egy százalékkal olcsóbb volna a Megyeinél, de sőt egy százalékkal magasabb."

Micsoda ellentmondás: „hosszu évek óta folytatja akna-munkáját s kaparitja magához az apró székely birtokok sokaságát" és kisül, hogy össze-vissza 100 ezer koronával vádeltatik; én ezt is kétségbe vonom.

Ezek az okok, hogy senki sem háborgott a megyegyülésen, mert hisz rögtön megczáfoltam volna. Felhivom azonban a czikkiró urat, czáfolja meg a következőket, miknek jó részét a megyegyülésen is elmondottam.

Több forgalom, több haszon, mert részint az átvitt betétek folytán, részint az előnyös visszleszámitolás mellett alig van valami munka-szaporulat, sok hasznot is hozott, még pedig rögtön, mert a váltónál a kamatot előre vonják le, mig a gazda kifizeti, őszszel vet s következő nyáron arat — ha borjut vesz, négy év mulva lesz ökör.

Két évi nagy pénzügyi válság alatt 9 százalékot szedett a Megyei Takarékpénztár is és háritott-e át az akkori pangó üzletből egy krajczárt a részvényesre, vagy alkalmazottjaira?

Test tehát ő a megyében? Fáj-e neki a mi a megyének fáj, vagy nem?

Mi ez a frázis? „az Udvarhelymegyei Takarékpénztár, daczára e támadásnak, igen jól érzi magát."

Hát akartam-e én, hogy rosszul érezze magát? Hisz én csak azt kértem, tegye lehetővé, hogy adósai is jól érezzék magokat — legalább is annyira, mintha egy nemzetiségi pénzintézet tervszerüleg fojtogatná.

Én a Megyei Takarékpénztárnak ártani nem akartam — sem pedig az Albinának reklamot csinálni szándékom nincsen. Én a szövetkezeti ügy elhanyagolását tettem szóvá első és még több felszólalásomban és azt konstatálom, hogy ez igen is szült némi vihart és vont maga után felszólalást olyan körökből, hol a megyei hitelügy körül érdekelve vannak ugy a városon, mint a vidéken.

Ez fájt, ezért kellett hazafias kérdéssé felfujni a dolgot, hogy hazafias frázissal lehessen kiütni a szövetkezet humánus fegyverét kezemből.

Már a megyegyülésen hallottam, hogy mentől több a hitelnyujtó, annál nagyobb a baj; pedig bizony 100 jól szervezett, állami felügyelet alatt álló szövetkezet legjobb elháritója lett volna a Székely-egyleti bukásával járó veszedelemnek, mert akkor hamarább kijukadt volna a baj. Ez háritaná el a nemzetiségi pénzintézetek okozta erkölcsi bajt, s de bizony nem keveset segitett volna azon kalamitáson, hogy a földmivelés 8—14 százalék pénzzel sinylődik, mig az ipar és kereskedelem ily uzsorát nem birván ki rövid időre sem — s mert ez a takarékpénztáraknak előnyös üzlet — éppen semmi pénzhez nem jut.

Hazafiságom birálaton felül áll, módszerem pedig a politikábsn az őszinteség, a hibák el nem takarása és a tapintatosságnak nem végtelenig való vitele.

Magyarországon ez nem úzus és szokatlan nálunk. Fényes államháztartási eredményeket mutatnak fel, hogy az államhitel szilárduljon; az eredmény, hogy felemelik a quotát és a katonai kiadásokat.

Szigoru rendőri intézkedéseket léptetnek életbe, indokolják a nemzetiségekkel és a független, meg nem simuló magyar emberen hajtják végrel

Ha valahol egy intézményen rothadt részt látunk, nem vágjuk ki, nehogy botrány legyen. Várjuk, mig az egész elzüllik.

Különös előszeretettel üzik minden birtok és földmivelés védelmét czélzó intézkedés létrejövetelét, meghiusitását, mert az retogrói intézkedés és nem „liberális." Mikor pedig a szabad kereskedelem és forgalom kinövéseit ostorozzuk, akkor a nemzetiségeket huzzák védpajzsul.

Egy, az életben számottevő időt áldoztam minden előny nélkül azón szerény téren, melyre közbizalmi, vagy más czimen állottam, sem hatalmasok kegyét, sem klikkek érdekét nem szolgáltam, de demagog népszerüséget sem igyekeztem hajhászni — soha külső sikerekre nem vágytam, de lelkiismeret-furdalást akartam a hibásoknak okozni.

Ezt kivántam most is tenni.

Sokan nyertek itt hatalmat, túlnépszerüséget, nekem egyik sem kellett, s ha mindenki ugy jár el mint én, akkor nem terjedt volna el a nép közt annyira a hit: „politika az urak hunczutsága."

* Ezen rovat alatt dijmentesen közlünk minden közérdekü felszólalást a beküldő teljes felelőssége mellett. Szerk.

Hivatalos rész.

Pályázat erdőőri állásra. Udvarhelyvármegye köz igazgatási erdészeti bizottságától. Sz. 574—1901. kgb. Pályázati hirdetmény. Az udvarhelyi m. kir. állami erdőhivatal kerületeben lemondás folytán megüresedett é 1902. évi február hó 1-ével betöltendő 240 korona havonkénti utólagos részletekben esedékes évi készpénzfizetés és évi 20 ürmeter jó minőségü száraz vagy hulladékfa kihordási, valamint 4 drb. szarvasmarha és 4 drb. serrés dijtalan legeltetésének engedélyével öszszekötött Vargyas székhelyhez kötött II-od osztályu hatósági erdőszolgai állásra ezennel pályázat nyittatik. — **Pályázók felhivatnak, hogy az erdőtörvény 37-ik §-a** a) és b) pontjában előirt minősitésüket, ép és egészséges testalkatukat, életkorukat valamint esetleges eddigi alkalmaztatásukat valamint a magyar nyelvnek szóban és irásban való tökéletes birását igazoló okmányokkal felszerelt, szabályszerüen bélyegzett és sajátkezüleg irt kérvényüket legkésőbb 1902. évi január hó 10-én a székelyudvarhelyi m. kir. áll. erdőhivatalhoz nyujtsák be. — Később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak. Udvarhelyvármegye közigazgatási erdészeti bizottságától. — Székely-Udvarhelyen, 1901. évi deczember hó 5 én. Dr. Damokos, elnök.

Megszünt járvány. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 17692—901. alisp. Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi elöljáróságnak. Közhirré tétel végett értesitem, hogy a Homoród-Almás község sertésállományában szórványosan uralgott sertésvész megszünvén, a vonatkozó legelő zárlat feloldatott. Székely-Udvarhelytt, 1901. évi deczember hó 18-án. — Dr Damokos, alispán.

Kereskedelemügyi m. kir. minister 61577. sz. IX. Valamennyi másodfoku iparhatóságnak. **Körrendelet** a katonai kincstár részére szállitók megbizhatósági és szállitóképességi igazolványainak kiállitása tárgyában. A katonai kincstár részére eszközlendő szállitásokra vállalkozók megbizhatóságát és szállitóképességét tanusitó igazolványok kiállitására nézve a cs. és kir. közös hadügyminiszter urral egyetértőleg — a volt földmivelés, ipar és kereskedelemügyi miniszternek ugyanezen tárgyban 1882. márczius hó 7-én 2741 eln. sz. a. kelt s valamennyi kereskedelmi és iparkamarához intézett rendeletét a közös hadügyminiszter urral egyetértve módositván, a következő eljárást állapitom meg: 1., Mindazon czégek s czéggel nem biró üzletemberek, kik a katonai kincstár részére eszközlendő s nyilvános pályázati, illetve árlejtési hirdetménynyel kiirt szállitási-, épitkezés-, munkálati- vagy albérleti üzletben részt venni kivánnak, tartoznak azon esetben, ha őket a pályázatot tárgyaló katonai hatóság nem ismeri, megbizhatóságukat és szállitóképességüket tanusitó igazolványt bemutatni. 2. Ezen igazolványt bejegyzett czégekre nézve továbbra is az illetékes kereskedelmi- és iparkamarák állitják ki, oly üzletemberekre pedig, kik bejegyzett czéggel nem birnak, azon igazolványokat — ha mezőgazdaságot folytatnak — a gazdasági egyletek, ha ellenben ipari és kereskedelmi foglalkozást üznek, az elsőfoku közigazgatási (ipar) hatóságok állitják ki és pedig az illető szövetkezetek vagy a községi elöljáróságoktól beszerzett megbizható értesités alapján. 3 Ilynemü igazolványok nem a feleknek adandók ki, hanem mint hivatalos jellegü okmányok közvetlenül az árlejtést vagy pályázati tárgyalást vezető katonai hatósághoz küldendők. 4. Az érdekelt felek a megbizhatóságukat és szállitási képességüket tanusitó igazolványok elnyerhetése czéljából kötelesek az illető kereskedelmi és iparkamarához — illetőleg az illetékes gazdasági egylethez vagy az I. foku közigazgatási (ipar) hatósághoz idejekorán kérvényt benyujtani, melyben vezeték és keresztnevük — üzletáguk és lakhelyük a tárgyalást vezető katonai hatóság, a nyilvános tárgyalás napja, nem különben a szállitás vagy biztositás tárgyának mennyisége és minősége tüzetesen kiteendő. 5. A keresk. és iparkamarák, illetőleg a gazdasági egyletek vagy az I. foku közigazgatási (ipar) hatóságok az ilyen kérvények alapján a felek részére végzést állitanak ki, melyben arról értesitendők, hogy a megbizhatóságukat és szállitási képességüket tanusitó igazolvány hivatalos uton a mindenkor megnevezendő katonai hatósághoz fog küldetni és hogy ezen végzés egyelőre ajánlatukhoz csatlandó. 6. A felek a keresk. és iparkamarák, az I. foku közigazgatási hatóság, valamint a gazdasági egyletek kötelességévé tétetik: az igazolvány elnyerése iránti kérvényt oly időben benyujtani, illetőleg az igazolvány kiállitását és elküldését oly módon eszközölni, hogy az legalább is a tárgyalást megelőző napon, a tárgyalást vezető katonai hatóságnál okvetlenül megérkezhessék. Az ilyen igazolványokat tartalmazó küldemények boritékára mindig a „Bizalmas és sürgős" jegyzendő. A netaláni késedelmekből eredő következményeket a fél viseli. 7. Az igazolványok kiállitásánál különösen a kereskedelmi és iparkamarák az illető czégek megbizhatóságára vonatkozó összes adatokat szorgosan fontolják meg és ajánlati tárgy természetéhez képest az illető czég segédforrására való figyelemmel is lehetőleg biztos felvilágositást nyujtsanak. 8. A nyilvános tárgyalásokat kiiró katonai hatóságok illető hirdetményeiben minden esetben olynemü záradék lesz, mely az igazolványokban tanusitandó megbizhatóság irányára és terjedelmére utmutatást nyujtand. 9. Oly czélból, hogy a kérdéses igazolványok kiállitása lehetőleg gyorsan eszközöltessék-a keresk. és iparkamarák a területükön létező czégekről; a gazdasági egyletek, valamint az I. foku közigazgatási (ipar) hatóságok pedig a területükön lakó katonai kincstári vállalatokra igényt tartó üzlet-emberekről időről-időre külön szerzendő megbizható adatokon alapuló különös értesitő könyvet fognak vezetni. Ezen értesitő könyv a felek részére megbizhatóságuk és szállitási képességük iránt kiállitandó igazolványok előjegyzési könyvéül is szolgáland, melyből szükség esetén a netán ellentmondó adatok felvilágositása lesz eszközölhető. Az értesitő könyv tartalma a keresk. és iparkamara elnökének — illetőleg a gazdasági egylet elnökének vagy az I. fokn közigazgatási (ipar) hatóságnak gondos felügyelete alatt hivatalos titkot képez. 10. A katonai hatóságoknál is a megbizhatóságról és szállitási képességről szóló igazolványok bizalmas közleményeknek fognak tekintetni és azok a pályázati tárgyalás befejeztével a tárgyiratokkal visszatartatván, tartalmuk semmi szin alatt semminemü féllel nem közölhető. 11. A 4 ik pontban emlitett kérvényekhez a felek által a kiállitandó igazolványra szükséges bélyeg mindenkor melléklendő. 12. Ha ugyanazon vállalkozó, kinek megbizhatóságáról és szállitási képességéről valamely katonai hatósághoz igazolvány érkezett, ugyanazon időben más katonai kincstári ajánlati vállalatban is részt venni óhajt, a most emlitett katonai hatóság a fél kérelmére az igazolvány eredeti példányát egy másolatnak visszatartása mellett azon másik katonai hatóságnak hivatalból megküldendő. Ezen igazolványok csak két hóig birnak hatálylyal, ezen időtartamnál régibb igazolványok tehát a katonai hatóság által nem továbbittatnak. Felhivom a hatóságot, hogy jelen rendeletemet szigoru alkalmazkodás végett közölje a hatóság alá tartozó I. foku iparhatóságokkal, mint a melyekre ezentul a hadsereg részére szállitó és bejegyzett czéggel nem biró iparosnak és kereskedők megbizhatósági és szállitóképességi igazolványai kiállitásának feladata hárulni fog, különösen figyelmeztetem azon hatóságokat, hogy ez igazolványok szigoruan, bizalmasan kezelendők s ennélfogva azok kiállitása és kezelése körül a jelen rendelet 3., 5. és 6. pontjaiban előirt határozmányok szorosan betartandók. — Budapesten, 1901. október hó 13-án. — A miniszter megbizásából: Szterényi s. k. **miniszteri tanácsos.**

Szerkesztői üzenetek.

Szász Béla urnak Sz.-Keresztur. Az állami tanitóknak Székely-Kereszturon tartott értekezletéről szóló terjedelmes tudósitás térhiány miatt jövő számunkra maradt.

BETEGH PÁL,
felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Nyilt-tér.

Boldog uj évet kivánok

összes jóismerőseim-, és barátaimnak!

Panajoth Albert,
elektrotechnikus és mülakatos.

Boldog uj évet kivánok

mélyen tisztelt vendégeimnek, jóbarátaimnak és ismerőseimnek!

Sándor István,
vendéglős,
a „Koronkay"-kert bérlője.

Hirdetések.

Sz. 2777—901. tlkkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelykereszturi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Györfi Ádám végrehajtatónak Szövérdfi József végrehajtást szenvedő elleni 1000 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (a székelykereszturi kir. járásbiróság) területén lévő bözödujfalvi 100. sz. tjkvben foglalt 313, 314. és 315. hr sz. ingatlanra az árverést 782 koronában megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **1902. évi január hó 20-ik napján d. e. 9 órakor** Bözödujfalu község házához tüzetik ki, az árverésen az ingatlan a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX t-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság tlkkvi hatósága.

Székely-Keyesztur, 1901. október 21-én.

VERESS,
kir. albiró.

Sz. 842—901. körj.

Vadászati jogok bérbeadása.

Közhirré teszem, hogy Szent-Erzsébet, Oláh-Andrásfalva, Magyar- és OláhHidegkut község vadászati joga **folyó évi deczember hó 31-én d. e. 8, 10, illetve d. u. 2, 3 órakor** az illető községek házánál nyilvános árverésen az 1902—1907. évre haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár 20, illetve 2—2 korona. Bővebb árverési feltételek a községek házánál és irodámban megtekinthetők.

Szent-Erzsébet, 1901. deczember hó 16-án.

GOMBOS GÁBOR,
körjegyző.

Sz. 28—901.

Árlejtési hirdetmény.

H.-Karácsonfalva község ezennel a községi korcsmaház s melléképületei helyébe — egy a község birtokában levő tervrajznak megfelelőleg uj korcsmaház, községház stb. épület felépitésére árlejtési tárgyalását közzé teszi — az árlejtés tárgyalás határidejét *1902. év január 30-án d. e. 9 órájára* H.-Karácsonfalva községházához kitüzetik.

Vállalkozni óhajtók a kitüzött időben a helyszini megjelenésre felhivatnak.

Az épület tervrajza és költségterv a községházánál megtekinthetők.

H Karácsonfalva, 1901. deczember 19.

Bálint János,
2—3 főbiró.

Máthé János hentes és mészárosüzlete

Székely-Udvarhelyt.

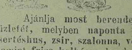

Szombatfalvi-ut, sajátház (volt Kovács Balázs-féle telek)

Ajánlja most berendezett hentes és mészáros üzletét, melyben naponta friss marha-, borju- és sertéshus, zsir, szalonna, véres- és májashurka, valamint friss kolbász a legolcsóbb árak mellett kapható **Vendéglősöknek külön kedvezmény!** Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 4—12

Ujévi

ajándéktárgyak és gyermekjátékok, minden néven nevezendő porczellán és üveg legnagyobb választékban, lámpa nagyraktár

Dragomán czégnél
Sz.-Udvarhelyt.
3—3

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. 3723—1901. tlkkvi

Hirdetmény.

Etéd község közhelyeinek tjkvei arányositás következtében az 1869. évi 2579. számu szabályrendelethez képest részlegesen átalakittatnak és ezzel egyidejüleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. XXIX. t.-czikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbitésével kapcsolatban foganatosittatik.

E czélból az átalakitási előmunkálat hitelesitése és a helyszini eljárás a nevezett községben **1902. február hó 17-ik napján** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesitési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az uj telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elö, mert a régi telekkönyv végleges átalakitása után a téves átvezetésből eredhető hifogásokat jóhiszemü harmadik személyek irányában többé nem érvényesithetik;

2. mindazok, akik a tjkvekben előfordnló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kivánnak tenni, hogy a tlkkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitüzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tlkkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átirásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18 és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó tlkkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánitsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesithetik és a bélyeg és illetékelengedési kedvezményétől is elesnek; és

4, azok: kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánitása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbiróság mint tlkkvi hatóság.

Sz,-Keresztur, 1901. november 21.

VERESS,
kir. albiró.

2—3

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszer, a mely már több mint 33 év óta megbizható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghüléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony" védjegygyel és a „Richter" czégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszertárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók. Rudolstadt.

Raktár: Nagysolymossy Koncz Ármin gyógyszertára Székely-Udvarhelyt.

PAPP ISTVÁN
SZABÓ-ÜZLETE

SZÉKELY-UDVARHELYT. 3—5 (Alsó-piacztéren.)

Ajánlja a legujabb követelmények szerint berendezett

szabó- és szabászati üzletét.

Mindennemü uri öltönyök mérték szerint, izléssel, divat szerint legpontosabban készittetnek.

Legmodernebb minták.

BERKECZY LAJOS
ÉPÜLET- ÉS DISZMÜBÁDOGOS

ajánlja minden e szakmába vágó munkálatait, u. m.: toronyfedés, házfedés, ócska fedelek javitását utólagos fizetéssel is. Készletben minden bádogos munkák, fürdő kádak, bázi czikkek, konyhaeszközök és kertészeti czikkek. — Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Az üzlet 15 évi fennállása a megrendelések és kiszolgálások kifogástalanságáról és szolidságáról tanuskodik. Minél számosabb megbizást kér

22—38 tisztelettel:

BERKECZY LAJOS bádogos mester,
Székely-Udvarhelyt.

Uj czukrászüzlet

SZÉKELY-UDVARHELYEN a Főtéren
(Kooncz Ármin-féle házban.)

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy czukrászüzletemet Székely-Udvarhelyt a Főtéren megnyitottam, a hol is naponta friss sütemények, torták, ugymint minden czukrászati czikkek kaphatók.

Esküvőkre, keresztelőkre és minden ünnepi alkalmakra izletes és szépen diszitett tortákat készitek. 21—20

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

Ernst György

BAGZÓ LÁSZLÓ
FÉRFISZABÓ ÜZLETE

SZÉKELY-UDVARHELYT (Főtér). 3—5

Ajánlja nagy választéku, **legdivatosabb** mintákkal biró **szövetraktárral** kapcsolatos

FÉRFISZABÓ ÜZLETÉT.

A budapesti első szabászati iskolában szerzett sokoldalu tapasztatai alapján teljes biztositékot nyujt pontos, izléses öltönyök előállitására. Eazai és angol szövetek! Csinosság és tartósságért jótállás!

Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

BARTHA ANDRÁS
czipészmester
SZÉKELY-UDVARHELYT
Kossuth-u. 21.
(Záloghház mellett.)

Ajánlja a n. é. közönség szives figyelmébe a *Kossuth-u. 21. sz.* (Zálogház mellett) egész ujonnan berendezett férfi- és női

KÉSZCZIPŐRAKTÁRÁT
és üzlethelyiségét.

A legfinomabb anyagból a legkényesebb izlésnek is megfelelően készit kellő gyorsasággal, tartóssággal, pontossággal, *jutányos árak mellett* férfi-, női- és gyermekczipőket. Sokoldalu tapasztalataira támaszkodva, a n. é. közönség bizalmát és megrendeléseit kéri. 37—52

Épitéseket, épitkezéseket és *tervezéseket,* valamint költségelőirányzatokat teljesen szakszerüen és a kor igényeinek megfelelően a legkényesebb izlésnek is megfelelően köz- és magánépületeket teljes berendezéssel elvállal 36—52

Vladár Ferencz

épitő vállalkozó
Székely-Udvarhelyt, Szombatfalvi-utcza, saját házában.

Jutányos árak.

Templomjavitásokat, oltártervezeteket s minden e szakmába vágó dolgokat pontosan elkészit.

Vidéki megbizások is a leggyorsabban teljesittetnek.

Egyszerü levélbeni megkeresésekre azonnali kimeritő tájékozás adatik.

Szolid és felelősség melletti munka.

Épület- és butorasztalos

Van szerencsém értesiteni a nagyérdemü közönséget, hogy mindennemü az asztalos iparba vágó munkálatokat elvállalok, igy jutányos áron és szolid kivitelben készitek szoba- és konyhaberendezéseket, gazdasági felszereléseket, épületek padolását, ajtók és ablakokkal való felszerelését, különösen ajánlom remek müvü iróasztalaimat, könyv- és iromány állványaimat.

Községi jegyzői és birói irodák teljes berendezését.

Jutányos árak, izléses munka!

Székely-Udvarhelyt, Szombatfalvi-utcza. (Saját házamban.)

34—52

BIRÓ FERENCZ.

A „székely emberhez" Székely-Udvarhelyt.

Tibád Ignácz
füszerkereskedése Székely-Udvarhelyt (Alsó-piacztér).

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a **helyi piaczon** egy a mai kor igényeinek megfelelő

füszerkereskedést 3—

nyitottam. — Jól berendezett raktáromra felhivom a n. é. közönség becses figyelmét. — A füszer-szakmába vágó összes czikkekben u. m.: a legfinomabb czukor, kávé, orosz- és karaván-theák, szebeni szalámi, amerikai kétszer finomitott köolaj. Asztalosok részére a szükséges összes festék, lenolaj-kenczék és mindennemü ecsetek stb. — A világhirü aradi lisztek minden számban.

A fenti czikkeket a legolcsóbb napi árak szerint árusitom. — A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok kitünő tisztelettel: **Tibád Ignácz.**

Szolid és pontos kiszolgálás. Uj füszer-kereskedés!

Kitünő minőségü áru a jelszavam.

11862—901. szb.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán megüresedett Udvarhelymegye Sz.-Keresztur járáshoz tartozó Etéd község székhelylyel rendszeresitett körorvosi állásra ujabban pályázatot nyitok.

E körhöz a következő községek tartoznak: Etéd székhely 1605, Siklód 1556, Szolokma 655, Küsmöd 684, Körispatak 1226, Bözöd Ujfalu 725, Bözöd 1222, Martonos 591, Énlaka 695, Tordátfalva 528, Tarcsafalva 343, Csehétfalva 394; összesen 10179 lakossal.

A körorvos javadalmazása: 1000 korona fizetés, 250 korona utiátalány és a megyei szabályrendeletileg megállapitott látogatási dijak.

Köteles a szegényeket ingyen gyógykezelni, a kör községeit havonként egyszer előre megállapitott napon meglátogatni és a járványos betegségek, valamint más hivatalos kiküldetések alkalmával természetbeni fuvarral, vagy annak megváltási kilométerenként 20 fillér, azért a kör községeibe kiszállani, mely alkalommal öt más dij nem illeti A nem hivatalos kiszállás alkalmával 3 korona napi dijt szedhet.

A pályázni kivánók felhivatnak, hogy az 1876. XIV. t.-cz. értelmében felszerelt folyamodványaikat *1902. évi január hó 30-ig* hozzám nyujtsák be; a később érkező folyamodványokat nem fogom figyelembe venni. — Székely-Keresztur, 1901. deczember 10-én.

2—3 **Pálffy Jenő,** szolgabiró.

Csató és Kun füszer-, festék-, gyarmatáru- és lisztkereskedése a „Veres pipához" **Székely-Udvarhelyt (Piacz-tér)**

ERDÉLYI MUZEUM-EGYLET KÖNYVTÁRA.

Üzletátvétel.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a helybeli piaczon **„Máthé János utódai"** czég alatt fennálló füszer-, anyag-, festék-, liszt- és gyapotfonal kereskedést átvettük és azt törvényszékileg bejegyzett

CSATÓ és KUN

saját czégünk alatt fogjuk tovább vezetni.

Midőn azt köztudomásra kivánjuk hozni, van szerencsénk az egészen ujonnan berendezett üzletünket b. figyelmébe és jóindulatába ajánlani. A helyi piaczon huzamosabb ideig első czégeknél volt alkalmunk a helyi viszonyokat megismerni, részben erre, de előnyös üzleti összeköttetéseinkre is támaszkodva, minden igyekezetünk odairányul, hogy tisztán kezelt áruinkkal és pontos kiszolgálásunkkal tisztelt vevőink teljes megelégedésére lehessünk, mely által szives támogatásukat és bizalmukat reméljük magunknak biztositani.

Raktáron tartjuk a legfinomabb kávékat, pótkávékat; bel- és külföldi rumot, likőröket; orosz-teákat dobozban és szabadon kimérve; hengermalmi liszteket; kásákat minden fajtából; finomitott czukrot; amerikai és belföldi tiszta petroleumot; finom pipere- és mosó-szappanokat stb.; Brázay-féle és Dr. Wagner-féle sósborszeszt; Pest városi hájzsirt és szebeni szalámit; szobapadló-festéket, ugynevezett borostyán-olaj lakkfestékből; kész olajfestékeket minden szinben olajba törve, hozzá kencze, olaj és festőecsetek stb.; szövőfonalak fehéren és fehéritve, minden szin és számuak.

A nagyérdemü közönség becses pártfogását kérve, vagyunk teljes tisztelettel:

4—4 **CSATÓ és KUN.**

Az 1895. évi párisi s az 1896 évi londoni egészségügyi kiállitásokon diszoklevéllel és aranyéremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünő sikerrel használt külszer a biztos és kiváló gyors hatásu **REUMA-SZESZ** köszvény, csuz, reuma, ischias stb. ellen.

Hatása meglepő, amennyiben gyakran még a legidültebb köszvény és csúzfájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasitással 1 korona, erősebb 2 korona 40 fillér.

Szegfü créme szegfü, májfolt, mitesser s az arcz- és kézbör mindennemü tisztátlanságai ellen. Főuri körökben is előszeretettel használva. Ára 1 korona.

Szegfü pouder a tein-nek üdeséget s finomságot kölcsönöz. — Fehér, rózsaszin s créme szinben. Egy doboz 1 korona.

Szegfü fogpor a fogak s foghus épségben tartására. A szájat dezinficziálja, a fogaknak vakitó fényt kölcsönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 korona.

Szegfü szappan a legfinomabb toilett szappan, kiváló kellemes illattal. Egy darab 80 fillér.

Haj-elixir a haj hullás, kopaszodás, fejkorpa s hajkikopás biztos meggátlására szolgál. Egy üveg 3 korona

Tokaji china-vasbor legkitünőbb minőségü saját termésü hegyaljai borból készitve. Kitünő és biztos hatásu szer vérszegénység, sápkór s idegesség ellen. Gyermekek kellemes izénél fogva igen szivesen veszik be. Fél literes üveg 5 korona, 1 liter 9. korona

Tourista olaj az egyedüli biztos szer tyukszem, szemölcs és bőrvastagodás gyökeres kigyógyitására. — Egy üveg ára 70 fillér

Gyomorbor legkitünőbb minőségü tokaji asszu ürmösből készitve. Biztos hatásu a már legrégibb gyomorbajok gyógyitására. Étvágytalanság, székrekedtség, görcsök s gyomorsülés egyedüli biztos óvszere. Egy üveg ára 3 korona.

Kapható csaknem az egész gyógyszertárakban.

Postán utánvéttel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a késztő:

8—10 **WIDDER GYULA**
gyógyszerész, Sátoraljaujhely.

Főraktárak Budapesten. Török József gyógyszertárában, Király-u. 12. és az Egger-féle „Nádor gyógyszertár"-ban Váczi-körut 17. Helybeli raktár: **Solymossy János** gyógyszertárában (Kossuth-utcza) és **Lengyel Samu** gyógyszerésznél Székely-Keresztur.

B U T O R

Grünwald Albert butorkereskedő **Brassó,** Kapu-u. 47—49. Legnagyobb **butorraktár** a Reinhart Fülöp aradi butorgyáros hirneves készitményei **gyári árakon.**

30 hálószoba 30 ebédlő 50 szalon és több uriszoba barock, renaissance, secessió és ónémet stilben állandóan raktáron vannak.

Nagy választék szalon- és futó szőnyegekben. Párisi, berlini, brüsseli stb. selyem, peluche szövetekben.

Kezeskedik kitünő minőségért, rendkivüli **olcsó árak mellett.** Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

34—52

Nyomatott a kiadó- és laptulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt, 1901

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.